

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

MS ./ riksåklagaren ang. vållande till kroppsskada m.m.

(Svea hovrätts dom den 18 september 2017 i mål nr B 11173-16)
Högsta domstolen har förelagt mig att inkomma med svarsskrivelse.

Jag vill anföra följande i frågan om prövningstillstånd.

Min inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom och anser att det inte finns skäl att meddela prövningstillstånd i målet.

Bakgrund

MS åtalades, såvitt nu är av intresse, för vållande till kroppsskada för att av oaktsamhet ha orsakat sonen E (f. 2014) smärta, sårskada, svullnad och blodvite genom att utdela ett slag i hans ansikte. Oaktsamheten bestod i att MS utdelat ett slag mot NK som haft sonen E i sitt knä/sin närhet. Slaget har inte träffat N utan i stället E.

Sedan tingsrätten dömt MS för misshandel (åklagarens förstahandsyrkande) och MS överklagat domen till tingsrätten ändrade hovrätten tingsrättens dom på så sätt att hovrätten bedömde gärningen som vållande till kroppsskada. Hovrätten bestämde påföljden till villkorlig dom och 40 dagsböter. Domen avsåg också skadegörelse.

Hovrätten fann utrett att MS utdelat ett slag som träffade E i ansiktet, vilket orsakade denne smärta, sårskada, svullnad och blodvite. Enligt hovrätten var MSs agerande i hög grad oaktsamt samt kunde de skador som han härigenom åsamkat sonen E inte anses som ringa, varför han skulle dömas för vållande till kroppsskada.

Överklagandet

MS har överklagat hovrättens dom och yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens dom, ska ogilla åtalet för vållande till kroppsskada.

MS har till grund för sitt överklagande anfört bl.a. följande. Av rättsintyget avseende E framgår att den påvisade skadan i detta fall utgörs av en mindre (2 mm stor) bristning i underkäkens läpp. Denna skada är ringa (jfr RH 1995:94).

MS har som skäl för prövningstillstånd anfört. Med hänsyn till att det, med undantag för ett hovrättsfall från mitten av 1990-talet, saknas praxis avseende vad som ska anses som ringa kroppsskada är det av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen prövar frågan om den skada som MS tillfogat E kan anses som ringa.

Grunderna för min inställning i frågan om prövningstillstånd

Prejudikatdispens

Enligt 54 kap. 10 § första stycket 1 rättegångsbalken får prövningstillstånd meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens). För att bevilja prövning enligt denna punkt krävs alltså att ett avgörande av Högsta domstolen blir av generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar. Den enskildes intresse av att få till stånd en prövning i Högsta domstolen kan alltså inte föranleda prövningstillstånd på denna grund (Fitger, Rättegångsbalken, s. 54:26).

För vållande till kroppsskada döms den som av oaktsamhet orsakar en annan person sådan kroppsskada eller sjukdom som inte är ringa (3 kap. 8 § första stycket brottsbalken). Straffskalan är böter eller fängelse i högst sex månader. För att åklagare ska åtala för vållande till kroppsskada måste åtal vara påkallat ur allmän synpunkt samt måste brottet, om målsäganden inte är ett barn, ha angivits till åtal av målsäganden (se 3 kap. 12 § brottsbalken).

Målet i Högsta domstolen gäller främst om den kroppsskada som målsäganden har åsamkats är att anse som ringa eller inte.

I förarbetena till den aktuella bestämmelsen i 3 kap. 8 § brottsbalken framgår att lagstiftaren med att för straffansvar föreskriva att den åsamkade kroppsskadan inte ska vara ringa, avsett att utesluta fall som framstår som bagatellartade från straffansvar (se NJA II 1962 s. 110).

Några avgöranden av Högsta domstolen till närmare vägledning för bedömningen av när en kroppsskada är att anse som ringa finns mig veterligen inte. I RH 1995:94 hade den tilltalade tillfogat målsäganden ett 1,5 cm långt ytligt hudsår på överläppen och ett ytligt slemhinnesår. Hudsåret hade sytts med två stygn. Hovrätten ansåg att skadorna skulle bedömas som ringa, varför åtalet ogillades.

Dahlström m.fl. har i Brott och Påföljder anfört att en tumregel för om en kroppsskada eller sjukdom ska anses som ringa eller inte kan vara att om kroppsskadan eller sjukdomen inte kräver sjukhusvård för att offret ska bli helt återställd bör kroppsskadan eller sjukdomen som huvudregel bedömas som ringa medan effekten inte bör bedömas som ringa om sjukhusvård däremot är

nödvärdigt (Dahlström m.fl., Brott och Påföljder, 5 uppl. s. 106.). Att denna princip inte alltid ger vägledning kan exemplifieras av revbensbrott, som trots att de inte kräver sjukhusvård utan läker av sig själva som regel bör bedömas som en icke ringa kroppsskada.

Utvecklingscentrum Göteborg, som har ett särskilt ansvar inom Åklagarmyndigheten när det gäller metod- och rättsutveckling beträffande våldsbrott, har iakttagit att det i vissa fall kan vara svårt för åklagare att avgöra om en kroppsskada ska anses som ringa eller inte eftersom tydliga lagförarbeten saknas, praxis från hovrätterna inte är enhetlig samt då vägledande avgöranden av Högsta domstolen saknas.

Omständigheterna i detta mål är dock speciella och torde avvika från mer typiska mål om vållande till kroppsskada. På grund härav är det min uppfattning att en prövning av MSs överklagande inte skulle vara av vikt för ledning av rättstillämpningen. Jag avstyrker därför prövningstillstånd.

Bevisuppgift m.m.

Jag ber om att få återkomma med utvecklande av talan, synpunkter på målets fortsatta handläggning och bevisuppgift för det fall Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i målet.

Anders Perklev

Hedvig Trost

Kopia till:

Utvecklingscentrum Göteborg
Södertörns åklagarkammare i Stockholm (AM-8961-16)
Kammaråklagaren Anna Hankkio